

บุญถวายที่

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันพระวันทำบุญไป บุญกุศล เวลาไปถวายที่ดินกัน การถวายที่ดินถึงว่ามันบุญกุศล แล้วแต่คนจะคิดนะ เราเป็นบุญกุศลนะ ทาน ศรัทธา ความเชื่อ เห็นเขาทำบุญกันก็คิดว่าทำบุญแล้วได้บุญ คิดว่าได้บุญไป เราก็ทำกันไป มันเป็นความคิดเห็นไง มันก็ทำไปเหมือนกับมันไม่เข้าถึงหัวใจ

แต่ถ้ามีปัญหาขึ้นไปเรื่อยๆ คุณ คุณอย่างการถวายทานอย่างนี้ เห็นไหม ถวายที่ดินแล้วแบบว่าไม่ให้ไปในกระแสของเขาไป ไม่ใช่ถวายแล้วก็แล้วกันไป ถวายที่ดินแล้วยังมีการพูดบอกว่าที่ดินนี้เราจะเก็บไว้ คือว่าได้ถวายเพื่อให้อาจารย์รับเป็นบุญกุศล เห็นไหม แต่ไอ้ที่มันเป็นบุญกุศลจริงๆ เดียวนี้มันมีระเบียบของข้าราชการเข้ามาด้วย ก็เลยต้องให้อยู่ในระเบียบของข้าราชการ คือว่าระเบียบใช้ไหม ระเบียบของระบบ คือว่าของที่ดินของอะไรเขา แล้วการก่อสร้างวัด

ถึงว่ามีปัญหาด้วยไป ไม่ใช่ทำบุญทำกันเฉยๆ ทำกันสักแต่ว่าทำ ให้มันเสร็จๆ แล้วๆ กันไป เห็นเขาทำบุญไป มันเป็นกระแสไป เป็นรูปแบบ เห็นเขาทำบุญก็ทำบุญกันไป ทำบุญก็ทำบุญกันไป บุญคืออะไร แล้วก็เลยกลายเป็นเหยื่อไปหมดเลย

อันนั้นมันเป็นหน้าจากใจ แต่หลังจากเนื้อแท้ของบุญกุศล มันถึงว่าต้องมีปัญหาขึ้นมาด้วย เห็นเมื่อวานทำกันว่าเฮ้อ.. ถ้ามีปัญหาอย่างนี้นะ เขาจะดักหน้าดักหลัง จะเอาไปขนาดไหน เราก็ไม่ให้เขาไป ไม่ให้เขาไปว่าเอามาถวายเพื่อให้หลวงตาได้รับ อันนี้เป็นบุญกุศลมาก

บุญกุศลเป็นบุญกุศล แต่บุญกุศลแล้วต้องให้มันเป็นบุญตลอดไปนะ กุศลทำให้เกิดกุศลตลอดไป นั่นนี่เป็นกุศลใช้ใหม่ พอถวายแล้ว พอเอาเอกสารออกไป พอเอกสารออกไปแล้ว ถ้าไปยุ่งไปจิ้นทีหลังนะ เห็นใหม่ ทีแรกว่าเป็นบุญ เป็นกุศล แล้วพอมาคิดน้อยใจเสียใจทีหลัง ว่าไม่น่าเป็นอย่างนั้น ไม่น่าเป็นอย่างนี้ นั่นเป็นอกุศลเกิดขึ้น ถึงว่าไม่มีปัญญารอบคอบ มันอยู่อย่างนั้น แล้วมันไม่แจ่มแจ้ง อันนี้มันจะแจ่มเลย

ถวายที่เสร็จ ถวายที่ให้อาจารย์แล้ว แล้วเอกสารนั้นไม่ให้อาจารย์ไว้ ให้เอากลับ แต่นี้ ธรรมดาอย่างนั้นนะ ถ้าอยู่ที่โพธารามหรือมาอยู่ที่เรา ถวายแล้วท่านจะคืนทันทีเลย แต่ที่นั่นเราไปถวายในระบบงานของเขาแล้ว ถึงว่าต้องให้เขารับไว้ นี่เราก็เพียงแต่ว่าเรามีปัญญาไง ถวายอาจารย์ ให้อาจารย์รับไว้ อาจารย์ก็รับ แล้วก็เอาของคืนมา

เราถึงบอกว่านี่ปัญญา มันต่างกับว่าทำบุญกุศลด้วยศรัทธาเฉยๆ ศรัทธาคือความเชื่อ ความเชื่อเป็นบุญกุศล ความเชื่อเห็นใหม่ ถ้าไม่มีความเชื่อเลยมันก็ลากมาไม่ได้ แต่ปัญญาจะเกิดขึ้นเรื่อยๆ

พวกเราเหมือนกัน เอาตัวรอดได้มันต้องมีปัญญาไง ปัญญาเอาตัวรอดได้ ไม่ใช่เกิดสิ่งใดแล้วตื่นตื่นไปกับมันหมด ความคิดเราเกิดขึ้นมา ความคิดเป็นของเรา เห็นใหม่ ความคิดกับเราเป็นอันเดียวกัน ความคิดกับเราเป็นอันเดียวกัน เพราะเรากับความคิดเป็นอันเดียวกัน แต่เวลาภาวนาเข้าไปแล้วไม่ใช่ ความคิดเป็นแขกจรมา เราเป็นเรา ความคิดเป็นแขกจรมา แต่ถ้ามันศรัทธา เห็นใหม่ ความคิดกับเราเป็นอันเดียวกัน มันศรัทธาไปพร้อมเลย

แต่ถ้าพอเราเริ่มทำความสงบเข้าไป อ้อ...จิตสงบเป็นแบบนี้เนาะ จิตสงบขึ้นไปมันปล่อยแต่ความคิดทั้งหมด มันจะเห็นว่า อ้อ...ความคิดนี้เป็นบ่วงของมาร เป็นบ่วง เห็นใหม่ เป็นบ่วงของมัน เป็นสิ่งล่อสิ่งลวงออกไป แต่ความคิดกับจิตคือเราไม่ใช่อันเดียวกัน มันเกิด-ดับ เกิด-ดับ

ถึงว่าความคิดนี้เป็นบ่วงของมาร มันจรมา ถ้าเราเห็นถึงเป็นบ่วงของมาร ถ้าเราไม่เห็น ความคิดอันนี้ก็เห็นเรา พอความคิดนี้เป็นเรา เห็นใหม่ เราก็คิดเราก็ทำไปเลยๆ แต่ไปคิด ความคิดมันจะละเอียดเข้าไป อย่างความคิดของเด็กๆ ความคิดของคนที่มีอายุขึ้นมา ความคิดของผู้ที่ประสบการณ์ ผ่าน

ประสบการณ์มากมาย เขาจะรอบคอบกว่ากัน นี่ปัญญาก็เกิดขึ้นเพราะอย่างนี้ เห็นใหม่ ปัญญาจากเด็กๆ
ปัญญาจากวัยกลางคน ปัญญาของคนที่มีอายุมาก

เราศรัทธาขึ้นไปเหมือนกัน ทำบุญเข้าไป ทำบุญเข้าไป ทำบุญเข้ามาแล้วมันฉลาดขึ้นไป ฉลาด
ขึ้นไป แต่ถ้าไม่คิดอย่างเรา เมื่อก่อนจะไม่กล้ากันเลยนะ ทำบุญแล้วนะ ถ้าเป็นอย่างนี้ก็ต้องทำตามไป
อย่างนั้น ทำตามระเบียบวิธีการไป แต่ระเบียบวิธีการนั้นมันก็ไปเข้าถึงจุด เพราะระเบียบวิธีการนี้ใคร
เป็นคนเขียนขึ้นมา พรบ.คณะสงฆ์ เห็นใหม่ ก็เขียนขึ้นมาเพื่อปกครองคณะสงฆ์ คณะสงฆ์ สงฆ์ก็มีดีมี
ไม่ดีเหมือนกัน ที่นี้เราก็จะทำคุณงามความดีขึ้นไป

กฎหมาย เห็นใหม่ มันเป็นกฎหมายเป็นกรอบ แต่เราถ้าเราจะทำความดีที่ว่าไม่ให้ความดีมาก
ไม่ต้องมีกรอบ พ้นจากกรอบออกไปเลย ถึงว่าความคิดของเด็ก ความคิดของคนกลางคน ความคิดของ
ผู้ใหญ่ ศรัทธามันสะสมเข้ามาไว้ในใจ

เหมือนกัน นี่ภาวนาเหมือนกันเลย เห็น จะเห็นชัดๆ นี่พอมันเห็นแล้วมันถึงได้คิดอย่างนี้ได้ ถ้า
ไม่เห็น เห็นใหม่ ไม่เห็นก็ความคิดเป็นเรา ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นเรา ความคิดนี้เป็นเรา อะไรก็เป็นเราๆๆ
เป็นเราในเมื่อเป็นเราเราทำนี้ มันพอใจทำ พอพอใจทำนะ พอผ่านไป เห็นใหม่ ในธรรมะของ
พระพุทธเจ้ายังบอกว่า “สิ่งใดที่ทำแล้วผ่านพ้นไปแล้วนี่ก็ย้อนหลังเสียใจ สิ่งนั้นไม่ดีเลย”

แต่ขณะที่มันทำอยู่นี้ปัจจุบันธรรม ถึงว่าแก้กิเลสนี้มันต้องแก้ที่ปัจจุบันธรรม ปัจจุบันที่เราจะ
แก้ไขอย่างไร เห็นใหม่ นี่ว่าเหตุการณ์เฉพาะหน้า สติยับยั้งไม่พอ สติสัมปชัญญะ การภาวนาถึงขาดสติ
ถ้าการขาดสติ ทำให้จิตนี้รวมไม่ได้ จิตนี้รวมไม่ได้ความคิดกับเราก็คือเป็นอันเดียวกันตลอดไป นี่มันถึง
ได้ฟังชานัง

ความฟุ้งซ่าน ความที่มันคิดมาก ความที่มันเอาใจไว้ไม่อยู่เพราะว่ามันเป็นเนื้อเดียวกัน พอมัน
ผ่านขั้นเข้าไป ผ่านความคิดเข้าไปถึงความสงบ ถึงความสงบคือถึงตัวเราใจ ถึงตัวเรา ความคิดถึง
ไม่ใช่เรา นั่นความคิดนี้มันไม่ใช่เรานี้ เราจะบริหารความคิดอย่างไรเวลาออกมาติดกับโลกเขา?

อยู่คนเดียวมันสักแต่ว่ารู้ มันรับรู้เฉยๆ สักแต่ว่ารู้ นี่ความสงบ สักแต่ว่ารู้ แต่สักแต่ว่ารู้พูดให้ใครฟังได้ไหม หรือจะสื่อกับเขาอย่างไร นี่มันถึงมีสติสัมปชัญญะ นี่ถึงว่าจิตตั้งมั่น จิตสงบเข้าไปเรื่อยๆ สงบเข้าไปเรื่อยๆ เข้าไปแล้วมันจะจับพลัดจับผลู ไม่ชำนาญในวสี ไม่ชำนาญในการเข้าออกในการเข้าไปความสงบแล้วการออกมาสื่อกับโลกเขา นี่ตรงนี้การเข้าออกนี่ไม่ชำนาญ

ความไม่ชำนาญในการเข้า-ออก ถ้าไม่ชำนาญในการเข้า-ออก จิตมันก็แบบว่าเข้าได้ยาก ออกได้ยาก แล้วทำให้เราฝืน ทำให้เรามีความแบบว่าไม่อยากทำ ทำให้เราขัดข้องหมองใจ แต่ถ้าเราชำนาญตรงนี้ขึ้นเรื่อยๆ ต้องพยายามคัดทางสื่อให้ชำนาญเข้าชำนาญออก พอชำนาญเข้าชำนาญออกเข้ามาชำนาญเข้าไปชำนาญออกมา ชำนาญในวสีการเข้า-ออก นี่ก็ออกมาสื่อได้ นี่ปัญญาเกิด ปัญญาที่สติสัมปชัญญะว่าควรจะทำอย่างไร มันมีหลักไฉน

นี่จิตตั้งมั่นมันมีหลักอยู่อันหนึ่ง คือว่าเหมือนทำงานอยู่ เราก็มีความรู้สึกของเราอยู่อันหนึ่ง อันนี้มันประคองสติเราไปตลอดเลย แต่เมื่อก่อนที่เป็นความคิดเล็กๆ ไม่มีอันนี้ไง ความคิดเป็นเรา เราเป็นความคิด เห็นใหม่ ปัญญาอย่างของเล็กๆ ปัญญากับเราเป็นอันเดียวกัน แล้วพอปัญญามันสูงขึ้นไป สติสัมปชัญญะยับยั้ง เห็นใหม่ นี่การสื่อออกไป แล้วสูงขึ้นไปอีก สูงขึ้นไป วิปัสสนา วิปัสสนา วิปัสสนาจนกว่าขั้นกับใจมันขาดออกไป ความคิดหรือว่าความเห็นการมองภาพมันจะกว้างไปกว่านี้ อีก นี่ปัญญาเกิดขึ้น ไม่ใช่ศรัทธาเฉยๆ ศรัทธามันเครื่องชักจูงไป จะผิดจะถูกเรายังไม่รู้เลย แต่บุญก็เป็นบุญกุศลอยู่แต่ข้างหน้ายังเป็นอย่างไร

ถึงว่าการจะดำรงอยู่ เห็นใหม่ ระหว่างการสวยงามในเบื้องต้น เห็นใหม่ เริ่มต้นนี้ตามด้วยความเรียบร้อยสวยงามในเบื้องต้น ความงดงามในท่ามกลาง ความงดงามในบั้นปลาย นี่ก็เหมือนกัน การเทศน์หรือการสอนธรรม ถ้ามันเริ่มต้นความสวยงามตั้งแต่เริ่มต้น ท่ามกลางก็สวยงาม สุดท้ายก็สวยงาม แบบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ในป่า เห็นใหม่ เกิดในป่าก่อน เกิดที่สวนลุมพินี เกิดในป่า ตรัสรู้ในป่า ปรีนิพพานก็ในป่า เห็นใหม่ สวยงามหมด ถ้ามันสวยงามหมด มันก็เป็นชีวิตนั้นสวยหรูไป ถ้าไม่สวยงาม นี่กุศลทำให้เกิดอกุศล

ถึงบอกว่าปัญญาเราเกิดขึ้น พวกเราต้องค่อยๆ คิดตรงนี้ไง ทำให้เรามีประสบการณ์ไปเรื่อย ประสบการณ์จะสอนพวกเรากลับมา แล้วผู้ใหญ่จะสอนเด็กไปเรื่อย แต่เด็กนี่พอมันเห็นผู้ใหญ่ทำ มันจะขัดข้องหมองใจ มันไม่ชัดไม่เจน ไม่สะใจใจ

ความไม่สะใจมันก็อยากทำให้สะใจ แต่ถ้าสะใจแล้วมันไม่สมองค์ประกอบ มันไม่สมกับตามความเป็นจริงที่ว่า ถ้าในเบื้องต้น ในท่ามกลาง แล้วในบั้นปลาย พอบั้นปลายมันจะรับรู้สิ่งต่างๆ มาก มันจะมีปัญหามาก เพราะคนมันจะมาก ความเกี่ยวข้องมันจะมากไปเรื่อยๆ ความมากไปเรื่อย เห็นใหม่ มันจะทำให้สวยงามแบบท่ามกลางมันก็ลำบาก จะให้สวยงามแบบเบื้องต้น ท่ามกลางนี้ยังพอว่า พอบั้นปลายนี้ บั้นปลายมันจะ..

บั้นปลายกำลังก็ต้องน้อยลงธรรมดา สิ่งทำงานเลี้ยงงานสโมสรสันนิบาตกำลังจะเลิกจากกันไป มันจะพลัดพรากจากกันไป มันจะทำให้คิดว่าห่วงหาอาลัยอาวรณ์ เห็นใหม่ นี่บั้นปลาย มันยิ่งลำบากกว่าท่ามกลาง ท่ามกลางมันว่าเวลาที่อยู่ ยังมีโอกาสแก้ไข

ปัญหาคือว่าเป็นสิ่งที่ประเสริฐมาก จะไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตได้ แต่ก็คิดมุกกลับนะ คิดมุกกลับว่าถ้าเข้าไปในระบบอะไรอย่างนี้ เข้าไปในโครงการ มีเงินอุดหนุน มีเงินช่วยเหลือ เห็นใหม่ จะมีเงินอุดหนุน มีเงินช่วยเหลือมา ก็เสียดายตรงนั้น เงินอุดหนุน เงินช่วยเหลือมันก็เป็นความคิดเหมือนกัน ความคิดอยากได้

แต่ถ้าเราทำกันได้ เราก็ทำกันได้อยู่ เข้าไปในระบบมันก็เป็นในระบบไป แต่ถ้าเป็นอิสระเสรีมันก็เป็นอิสระเสรีไป แต่ต้องแบกรับกันด้วยน้ำหนักมาก เพราะขึ้นมาด้วยลำแข้งใจ อยู่ด้วยลำแข้ง ทำไปด้วยลำแข้ง ลำแข้งของบุคคล ลำแข้งนี้

แต่เวลาอย่างนี้ เวลาต้องการให้เป็นอิสระเสรี แต่เวลาอะไรตกใส่บ่าหน้อยไม่ยอมรับ หน้อยทุกขร้อนมาก ความทุกขร้อนทำไมคิดว่าเป็นอย่างนั้น คิดว่าเป็นอย่างนี้ ก็อยากอิสระ อยากเสรีจากภายนอก อิสระเสรีจากภายใน หัวใจที่หลุดพ้นจากภายใน อิสระเสรีจากภายในยังต้องไปติดกันอยู่ภายในอีกนะ

แล้วยังอิสระเสรีจากภายในมันอิสระเสรีได้ชั่วคราว เห็นไหม ความสงบนี้มันยังเสื่อมมาเป็นธรรมดา ความสงบ ออกจากความสงบแล้วมันยังต้องผ่อนคลายออกมาเป็นธรรมชาติของมัน มันสงบอยู่อย่างนั้นไม่ได้เพราะว่ามันมีกิเลสที่อยู่ในหัวใจ ต้องวิปัสสนาจนกว่ามันจะขาดออกไปแล้วยังขาดออกไปเป็นชั้นๆ เข้าไป

นี่เทียบถึงการทำงานภายนอก ทำงานภายใน ถึงปัญญาจากใจดวงนั้นดวงเดียว จากที่ล้อมลูกคลุกคลานมันก็ล้อมลูกคลุกคลานอยู่นะ แต่ถ้ามันมีปัญญาขึ้นมา มันจะเห็นว่าเมื่อก่อนเราทำไมเป็นอย่างนี้ เห็นไหม มันจะผ่านไปเป็นชั้นๆ มันทิ้งออกไปเป็นชั้นๆ แล้วเดี๋ยวลูกหลังก็จะเดินมาตามนั้น

นี่มันถึงว่าจากหัวใจดวงนั้น มันเป็นกิเลสเหมือนกัน แต่หัวใจดวงนั้นได้ชำระกิเลสออกไปแล้ว เรื่องอย่างนี้มันจะมองเห็นไง เพราะดวงใจดวงนั้นเป็นมาก่อน ดวงใจดวงนั้นสกปรกมาก่อน ดวงใจดวงนั้นชำระจนสะอาดมาก่อน แล้วดวงใจอื่นก็ต้องเป็นแบบนั้นทั้งหมด เห็นไหม นี่ปัญญาทางโลก ปัญญาทางธรรม มันจะเป็นปัญญาได้ทั้งหมด ถ้าเราไตร่ตรองแล้วใคร่ครวญคิดเข้ามา เป็นปัญญาของเราได้นะ

นี่มันถึงจะเป็นความสงบ เป็นความเรียบร้อยไปเพื่อหมู่คณะ เพื่อความเป็นไป เพื่อโลก เพื่อโลกนะ นี่เราเป็นคนที่ว่าเพื่อเราก่อน อตุตา หิ อตุตโน นาโถ ก่อนจะเพื่อโลกต้องเพื่อเราให้ได้ก่อน ถ้าเพื่อเราได้ เหมือนกับเพื่อเราได้ เราก็ทำใจได้ใช่ไหม?

ถ้าเพื่อเราไม่ได้ เราเองเราก็จะมีความทุกข์ มีความทุกข์จากเราก่อน เบียดเบียนตนก่อนแล้วก็เบียดเบียนผู้อื่น เบียดเบียนตน ตนมีความกดถ่วงในหัวใจ ก็พ่นออกไปข้างนอก แต่ถ้าตนเองไม่เบียดเบียน เห็นไหม สิ่งนั้นก็ให้อภัยได้ สิ่งนั้นก็ให้เขาได้ สิ่งนั้นก็ให้เขาได้ ให้คนอื่นต่างๆ ใจ ยิ่งให้ออกไป เห็นไหม บริษัทบริวารกว้างขึ้นๆ เพราะการให้ออกไป ให้โอกาส ให้ทุกอย่างการกว้างขึ้นมา ย้อนกลับมาเป็นประโยชน์กับใคร แล้วเวลาตายไปไปเกิดเป็นเทวดาจะได้มีบริษัทบริวารใจ ไม่ได้ไปเกิดอยู่คนเดียวนะ อยู่แห่งๆ แล้งๆ เพราะทำอะไรไม่ได้

นี่ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตนแล้ว พึ่งได้ก่อน จิตมีความสงบมีปัญญาก่อน แล้วก็ชักนำคนอื่นได้เพราะว่าผ่านประสบการณ์อย่างนี้มาก่อนนะ ผ่านประสบการณ์ของการที่ว่ามันเคยเป็นขัดข้องในใจมาก่อน แล้วสละออกไปได้ แล้วคนอื่นก็เป็นแบบนี้ ถ้าเข้ามาสะสมไปๆ จนถึงกับเขาก็ต้องใจดวงหนึ่งต่อไปๆ

เห็นไหม จากใจดวงหนึ่งทอดให้ใจดวงหนึ่ง ศาสนาก็ฝากไว้จากผู้ que เข้าถึงหลักของศาสนา ศาสนาไม่มีวันเสื่อม แต่คนเดินเข้าศาสนานั้นต่างหาก หัวใจเข้าถึงไหม ถ้าเข้าถึงได้ เรื่องนี้มันจะเห็นเป็นเรื่องปกติ แล้วจะเห็นช่องทางเป็นไปๆ แต่ถ้าเข้าถึงไม่ได้ เห็นไหม มันก็ขัดข้องใจเรา แล้วขัดข้องใจเรา

นี่ปัญญามันเปิดไม่เปิด ถ้าปัญญามันเปิด ทุกอย่างมันจะสวยงามไปหมด มันสวยงามมันก็เป็นประโยชน์ทั้งกับเราด้วย ทั้งหมดนี้ทั้งหมดเลย เอวัง